

Ouderparticipatie in het GO!

Rapport

Inleiding

Hoeveel scholen organiseren laagdrempelige activiteiten voor ouders of hebben een ouderraad? Wat zijn volgens ouders en directies de succesfactoren voor ouderparticipatie? Waar loopt het soms mis?

Via een bevraging en focusgroepgesprekken, uitgevoerd tussen maart en mei 2018, maakte GO! ouders een stand van zaken op rond ouderparticipatie in de scholen van het GO!.

De resultaten helpen klemtonen leggen in de eigen werking: bij de ontwikkeling van vormingen en materialen, bij de ondersteuning van scholen en ouderwerkingen, Daarnaast vormt dit rapport ook een goede basis voor overleg over ouderparticipatie met de Vlaamse overheid en het GO!. Zo kunnen wij blijvend de stem van de ouders in het GO! vertegenwoordigen.

Methode

Er werd gepeild naar de mening van ouders met betrekking tot ouderparticipatie in het GO! aan de hand van een kwantitatieve en een kwalitatieve bevraging. In dit rapport wordt voornamelijk de input van de kwantitatieve bevraging beschreven, waarna die aangevuld wordt met informatie uit de kwalitatieve bevraging.

Voor het kwantitatief onderdeel, werd online een bevraging via Limesurvey ontwikkeld om de mening van ouders omtrent ouderparticipatie te leren kennen. Alle ouders uit het adresbestand van GO! ouders kregen een digitale uitnodiging om deel te nemen aan de bevraging. Hierbij is dus geen representativiteit nagestreefd. Dit betekent ook dat de resultaten van het online deel van de bevraging een lichte vertekening kunnen vertonen omdat het adresbestand van GO! ouders voornamelijk bestaat uit ouders en scholen met een sterke link met een ouderwerking.

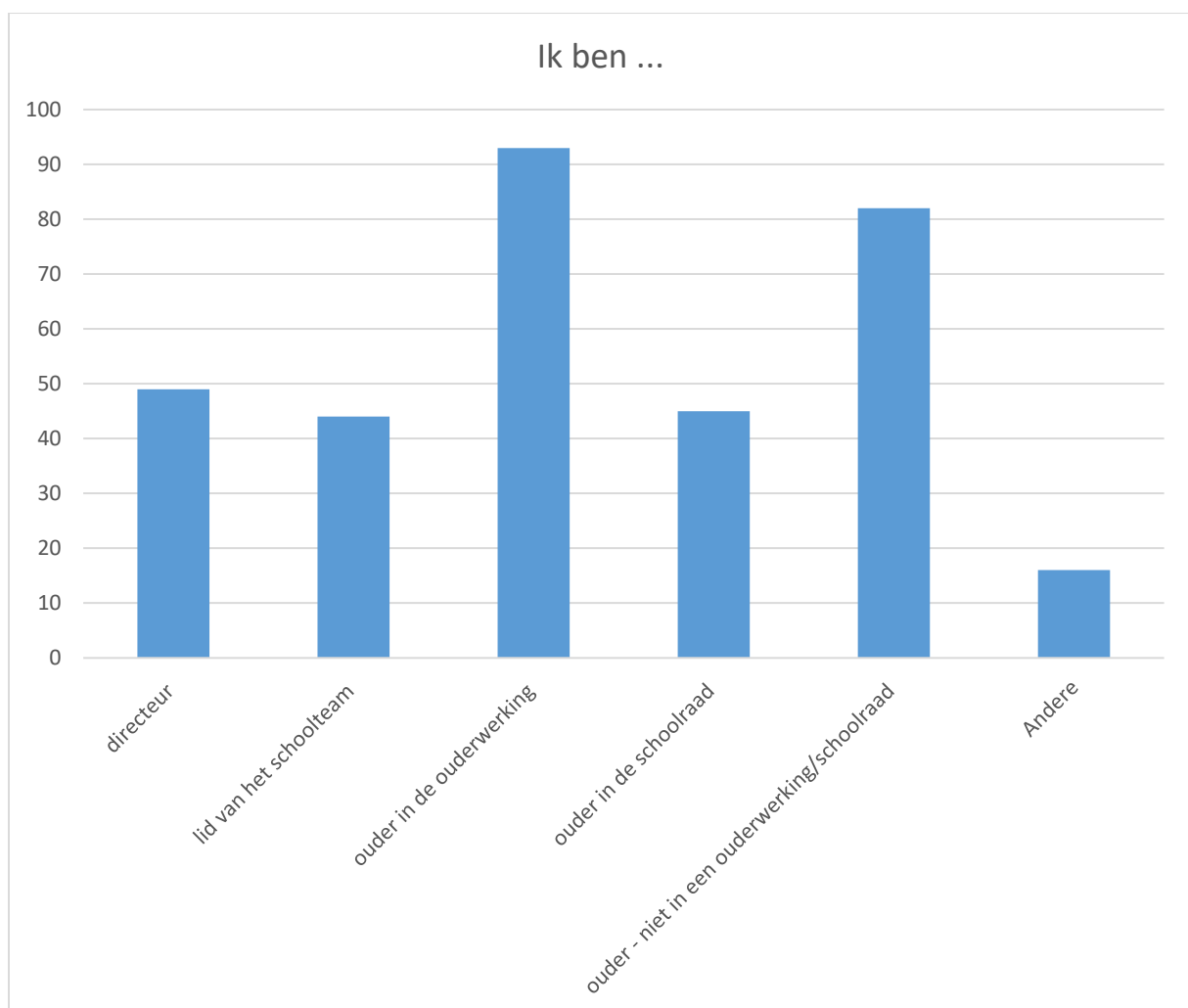
De uitgevoerde analyses op de data zijn basisanalyses aan de hand van Excel en Limesurvey. Er werden ook enkele extra analyses uitgevoerd. Zo leek het ons interessant om te kijken of er grote verschillen zijn tussen basisonderwijs en secundair onderwijs met betrekking tot ouderparticipatie. Daarnaast leek het ons interessant om te zien of er grote verschillen zijn in antwoorden van de school en antwoorden van ouders. Voor die verdere analyses werden dus telkens de verschillende groepen tegenover elkaar geplaatst, zonder statistische toetsing te doen. Als daar grotere verschillen merkbaar zijn, dan vermelden we die in het rapport. We kunnen hierbij geen uitspraken doen over een getoetst significant verschil tussen de groepen, enkel over een vermoeden van verschil. Er zijn met andere woorden geen statistische analyses uitgevoerd en er kan dus ook niet gesproken worden van wetenschappelijk onderzoek.

Voor het kwalitatief onderdeel werden 4 focusgroepen georganiseerd. Aan de hand van de focusgroepen kon dieper ingegaan worden op de antwoorden van de onlinebevraging en zo konden antwoorden verduidelijkt, genuanceerd enz. worden.

Gegevens deelnemers

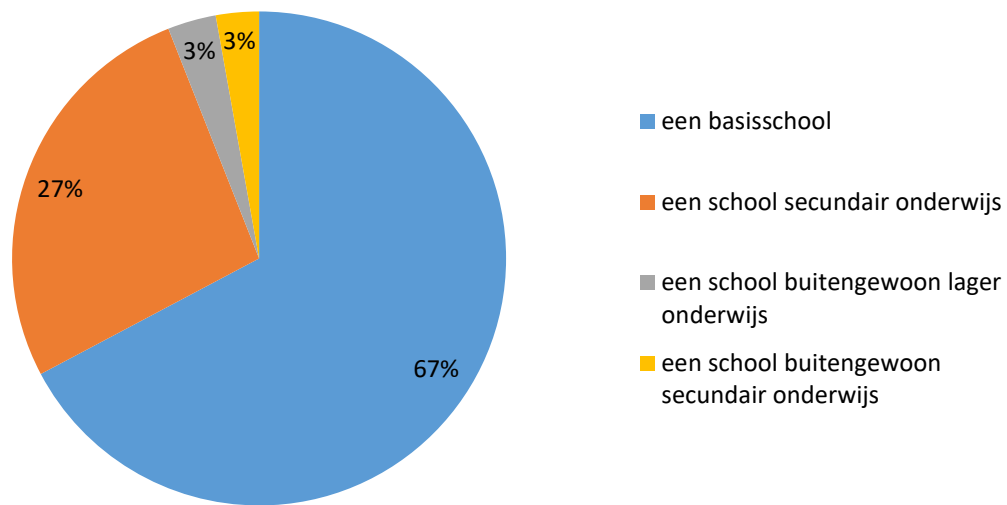
De online bevraging werd volledig ingevuld door 284 respondenten. In totaal startten 474 respondenten aan de bevraging, maar daarvan haakte 190 respondenten vrij vroeg in de bevraging af. Aangezien we van deze 190 respondenten weinig inhoudelijk info over ouderparticipatie ontvingen, werkten we enkel verder met het bestand van de 284 volledig ingevulde bevragingen.

Aanvullend op de online bevraging organiseerden we 4 focusgroepgesprekken. We hadden een gesprek met FMDO Oostende, Welzijnsschakels Ommekeer, Erm 'n Erm Tienen en Beweging van mensen met laag inkomen en kinderen vzw. In totaal spraken we hiermee 30 mensen met een andere etnisch-culturele achtergrond of in armoede.

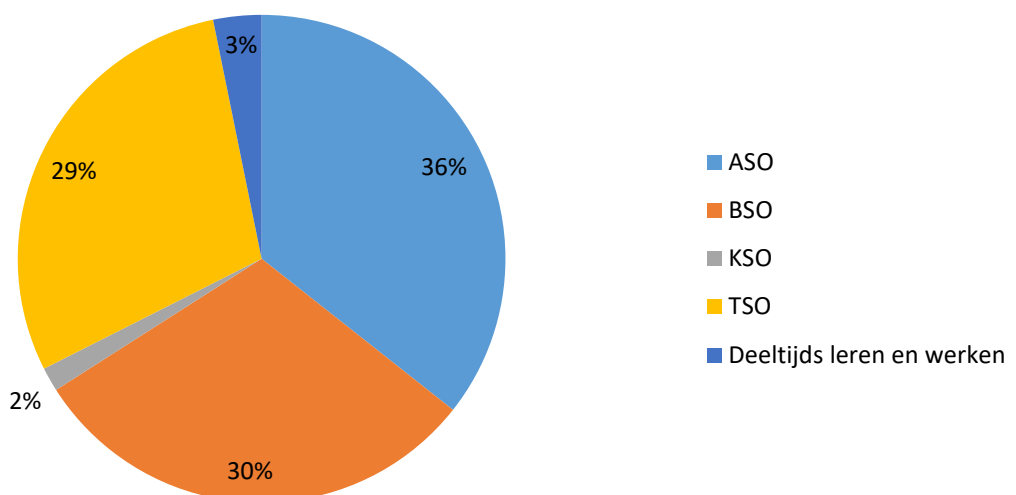
De bevraging stond open voor iedereen die verbonden is aan een school in het GO!. Hierdoor werd de bevraging dus ingevuld door zowel ouders als door personeelsleden. Het merendeel gaf aan ouder te zijn. Bij deze vraag kregen de respondenten de mogelijkheid om meerdere rollen aan te duiden. Enkele deelnemers zijn dus zowel ouder als werkzaam in het onderwijs (een school, de scholengroep, ...).

Mijn school is ...

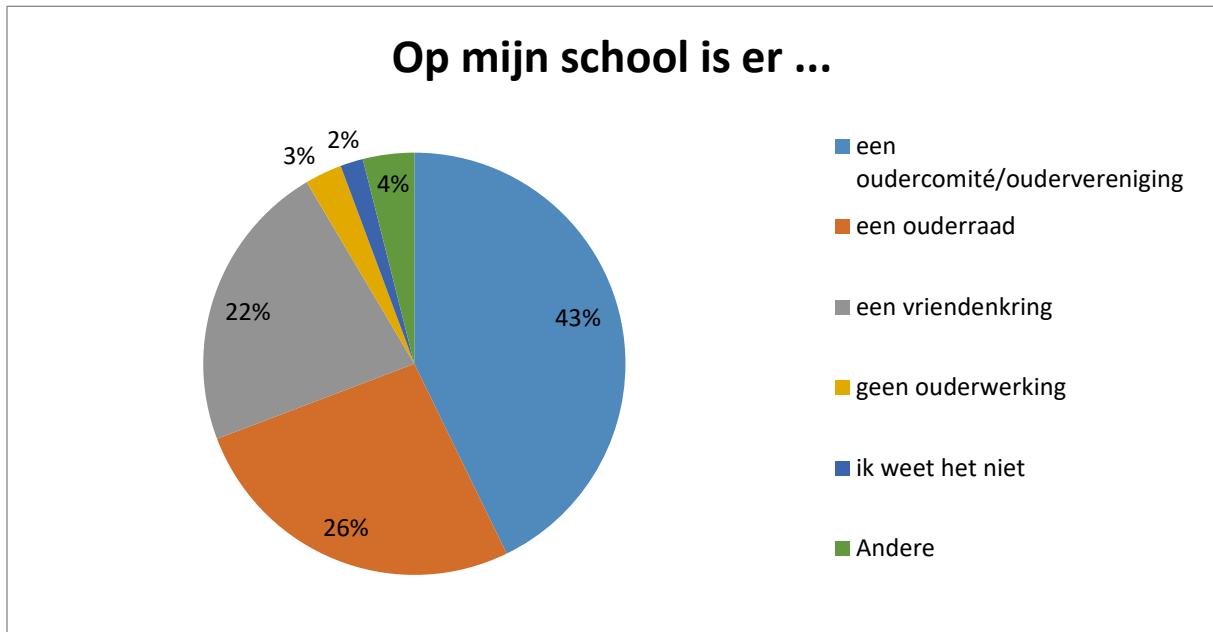
We vroegen aan de deelnemers van de bevraging aan te geven op welk onderwijsniveau ze werkzaam zijn of waar hun kind naar school gaat. Aan ouders met kinderen in verschillende onderwijsniveaus, vroegen we om 1 school te kiezen en de bevraging in te vullen vanuit deze keuze gedurende de gehele bevraging. Het merendeel heeft de bevraging ingevuld vanuit hun ervaring met een basisschool. Iets minder dan 1/3de sprak vanuit hun ervaring met het secundair onderwijs.

Welke onderwijsvormen biedt de school aan?

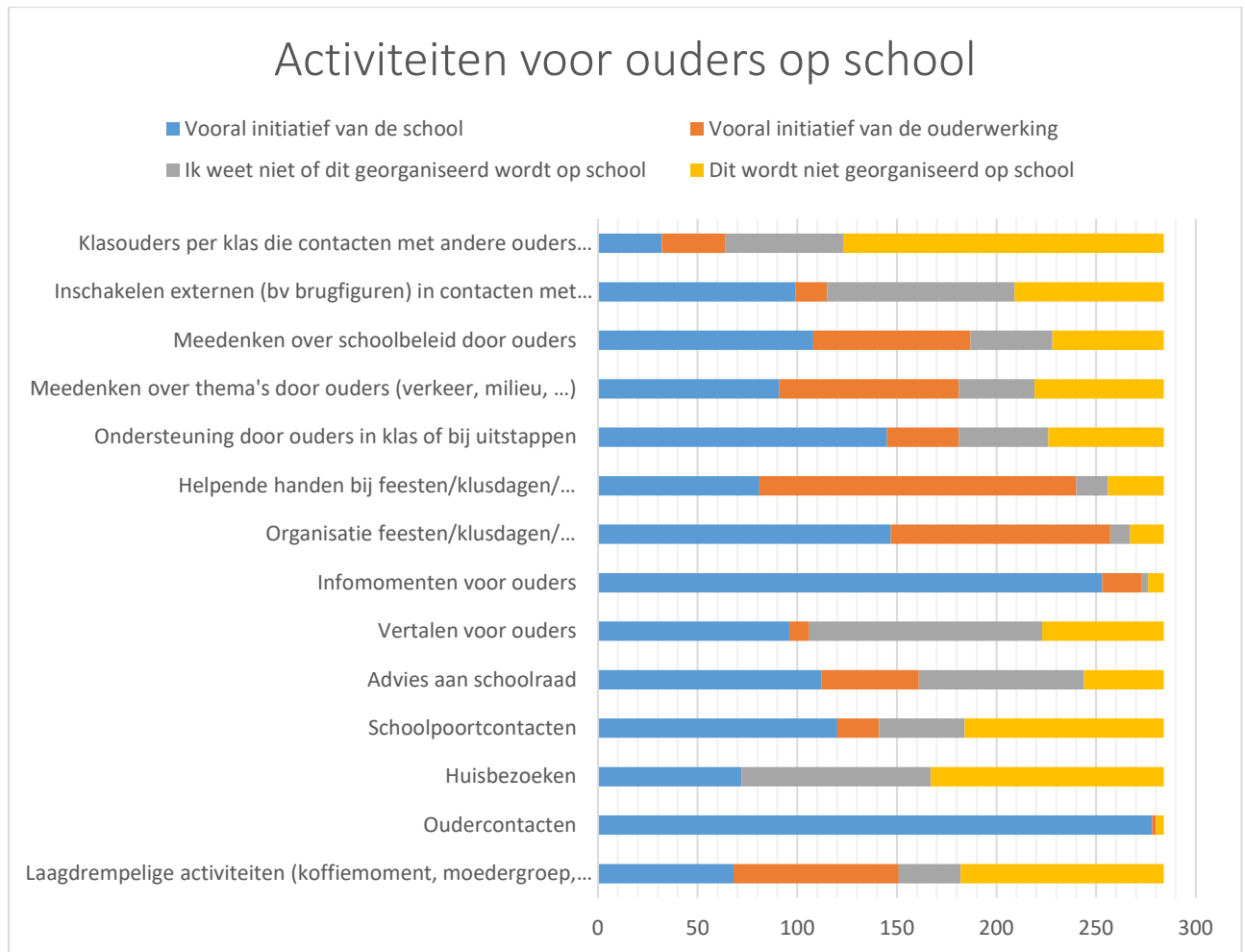
De ene secundaire school is de andere niet. Daarom beoogden we met deze vraag het profiel van de scholen te schetsen. Ouders met een kind in het secundair onderwijs of personeelsleden van een

middelbare school, vroegen we om aan te geven welke onderwijsvormen op school werden aangeboden. ASO, BSO en TSO zijn de onderwijsvormen die het meest aanbod kwamen in de scholen van de respondenten. Scholen waar KSO wordt aangeboden of deeltijds leren en werken, komen in deze bevraging weinig voor.

Ouderparticipatie op school kan verschillende vormen aannemen. De mogelijkheden om te participeren op school zijn dus steeds afhankelijk van de school en haar ouders. Vaak is er op 1 school meer dan 1 manier om betrokken te zijn bij de school van je kind, daarom maakten we het mogelijk om meer dan 1 antwoord aan te kruisen. Binnen de groep 'andere' kwam voornamelijk de schoolraad naar voren en werkgroepen rond ouderparticipatie en/of ouderbetrokkenheid.

Welke activiteiten voor ouders worden georganiseerd op school en door wie?

Ouderparticipatie op school krijgt vorm aan de hand van verschillende activiteiten voor ouders. De activiteiten kunnen aangeboden worden door de school of eerder georganiseerd worden door de ouders van de ouderwerking. In de praktijk neemt ofwel de school ofwel de ouderwerking het initiatief, maar wordt er vaak samengewerkt tussen beiden.

De activiteit voor ouders die het meeste voorkomt zijn **oudercontacten**. Slechts 4 van de 284 participanten aan de bevraging gaven aan dat dit niet georganiseerd wordt op school. De organisatie van het oudercontact ligt bijna uitsluitend in de handen van de school. **Infomomenten** voor ouders nemen een tweede plaats in. Ook hier ligt het initiatief voornamelijk bij de school.

Het **organiseren van feesten, klusjesdagen, ...** is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen school en ouderwerking. De ouderwerking zal dan veel eerder de **helpende handen** op school voor de georganiseerde feesten, klusjesdagen, ... aansturen. De top 5 van meest georganiseerde activiteiten op school wordt afgesloten door **meedenken over schoolbeleid door ouders**. Vaak op initiatief van de school, maar ook de ouderwerking heeft hierin een rol te spelen.

Splitsen we de activiteiten op per initiatiefnemer, dan komen we tot de volgende resultaten:

Meest georganiseerd door de school	Meest georganiseerd door de ouderwerking
<ul style="list-style-type: none"> - Oudercontacten - Infomomenten - Organisatie feesten - Ondersteuning in de klas - Schoolpoortcontacten 	<ul style="list-style-type: none"> - Helpende handen - Organisatie feesten - Meedenken over verschillende thema's - Laagdrempelige activiteiten - Meedenken schoolbeleid

Het is duidelijk dat de meer informerende momenten vaak enkel door de school worden georganiseerd. Terwijl de ouderwerking graag de meer praktische kant ter harte neemt of de dialoog opent met de school omtrent verschillende thema's en het schoolbeleid. Een groot aantal deelnemers van de focusgroepen geeft aan dat zij informerende momenten, met het oudercontact op kop, zeer belangrijk vinden. Verder wordt er in elke focusgroep aangegeven dat niet enkel de formele infomomenten belangrijk zijn, maar vooral informele contacten met het schoolteam. *'Een oudercontact moet niet altijd meer, het is belangrijk dat je kan contact opnemen met de juf, dat je de juf kan zien.'*

De activiteiten voor ouders die iets minder goed in de markt liggen en dus het vaakst niet georganiseerd worden zijn: klasouders, huisbezoeken en laagdrempelige activiteiten. Nochtans vinden de deelnemers van de focusgroepen huisbezoeken wel een mooi initiatief. *'Ik ging altijd naar school en alles. Ik vind dat belangrijk dat leerkrachten dan naar huis komen i.p.v. ik naar school om te bespreken hoe mijn dochter dat deed op school.'* Iemand anders zei: *'De leerkracht ziet hoe kinderen thuis zijn, kan zien hoe er thuis wordt omgegaan. De school van mijn zoon is net begonnen met thuisbezoeken. Ik vond dit thuisbezoek leuk. Dit duurde 1 uur en zoveel tijd hebben we nog nooit gehad. Het is de beste manier om contact te maken.'*

Onze respondenten geven aan geen goed zicht te hebben of de school brieven vertaalt voor de ouders, huisbezoeken organiseert of externen inschakelt. Deze activiteiten richten zich vaker op een specifieke doelgroep. De inspanningen die de school hieromtrent neemt zijn vaak niet zichtbaar voor de grotere groep ouders. Dit kan deels deze resultaten verklaren.

Ouders in de focusgroepen die vanuit hun eigen ervaring en situatie kunnen spreken over het vertalen van brieven geven mee dat er vanuit het schoolteam meer aandacht aan besteed kan worden. *'Ik heb gewerkt als gezinsbegeleider. 1 van de moeilijkste dingen voor ouders was om in contact te komen met school over dingen die moeilijk gaan en dat terwijl ze de taal niet spreken. Ik heb superlang moeten zoeken naar iemand om te vertalen.'* Ouders zijn ook heel creatief in het vinden van oplossingen, iemand getuigde: *'Brieven die ouders niet begrijpen moet je dan naar OCMW brengen of Hannah om die brieven te vertalen/te begrijpen.'* Verder werden er vanuit deze groepen ook oplossingen aangereikt om het ook voor de school makkelijker te maken. Er werd geopperd om op de school met vertaalouders aan de slag te gaan of in de gemeente een pool van ouders te maken

die voor andere ouders brieven kunnen vertalen. Er was ook een idee om met vertaaljongeren aan de slag te gaan.

Basis - secundair

Als we het onderscheid maken tussen basisonderwijs en secundair onderwijs, dan kunnen we vermoeden dat een aantal activiteiten meer voorkomen in het basisonderwijs. Het gaat over schoolpoortcontacten, ondersteuning door ouders in de klas of bij uitstappen, helpende handen van ouders bij feesten en inschakelen van externen.

Er zijn ook een aantal activiteiten waarvan ouders in het secundair onderwijs schijnbaar minder weten of het al dan niet georganiseerd wordt op school. Het gaat over laagdrempelige activiteiten voor ouders, schoolpoortcontacten, helpende handen van ouders bij feesten, ondersteuning in de klas of bij uitstappen,...

Wat betreft de initiatiefnemer, merken we ook enkele mogelijke verschillen op tussen basisonderwijs en secundair onderwijs. Laagdrempelige initiatieven en organiseren van feesten en klusjesdagen lijken in het basisonderwijs meer het initiatief van de ouderwerking dan in het secundair onderwijs.

Welke activiteiten voor ouders op school zijn succesvol?

Om ouderparticipatie op school in kaart te brengen, wilden we enerzijds weten welke activiteiten georganiseerd worden op school en wie voornamelijk het initiatief neemt (zie vorig punt). Anderzijds is het ook interessant te weten welke van deze activiteiten als succesvol worden ervaren en door wie. Deze informatie helpt ons scholen en ouderwerkingen gericht te informeren over welke activiteiten het goed doen voor ouders op school.

We gaven de respondenten de ruimte om zelf een invulling te geven aan het begrip succesvol. Waar dat voor sommige opkomt is, kan dat voor anderen een goede evaluatie van de aanwezigen zijn, het geldt dat ingezameld werd om de kas te spijzen, ... Het doel waarom de activiteit opgezet werd is dus meebepalend voor het succes hiervan.

Met stip op nummer 1 staan opnieuw de **oudercontacten**. Ze worden het vaakst georganiseerd en worden tegelijkertijd ook als meest succesvol ervaren. Ook de **infomomenten voor ouders** blijken een succesnummer. De infomomenten worden nipt gevolgd door **ondersteuning door ouders** in de klas of bij uitstappen (bv voorlezen in de klas, meeknutselen, ...). Het momentje aan de **schoolpoort** tijdens een haal- of brengmoment, in de klas voor de les begint, ... prijken op de vierde plaats. De organisatie van feesten, klusjesdagen, ... sluit de top 5 eervol af. Het is opvallend dat 3 activiteiten van de top 5 van meest succesvolle activiteiten net activiteiten zijn die in het secundair minder lijken voor te komen (zie eerder).

Basis - secundair

Als we het onderscheid maken tussen basis en secundair onderwijs, kunnen we vermoeden dat een aantal activiteiten succesvoller zijn in het basisonderwijs dan in het secundair en omgekeerd. Het lijkt erop dat het meedenken in het secundair onderwijs wat succesvoller is (zowel meedenken over thema's als meedenken over schoolbeleid). Daarnaast lijken huisbezoeken in het secundair als succesvoller beoordeeld te worden. De meer klasgebonden activiteiten lijken dan weer succesvoller in het basisonderwijs (ondersteuning in de klas en bij uitstappen en klasouders).

Schoolpersoneel - ouders

Als we de antwoorden van schoolpersoneel vergelijken met de antwoorden van ouders, kunnen we enkele verschillen vermoeden. Zo lijken ouders klasouders en het meedenken over thema's succesvoller te vinden dan scholen.

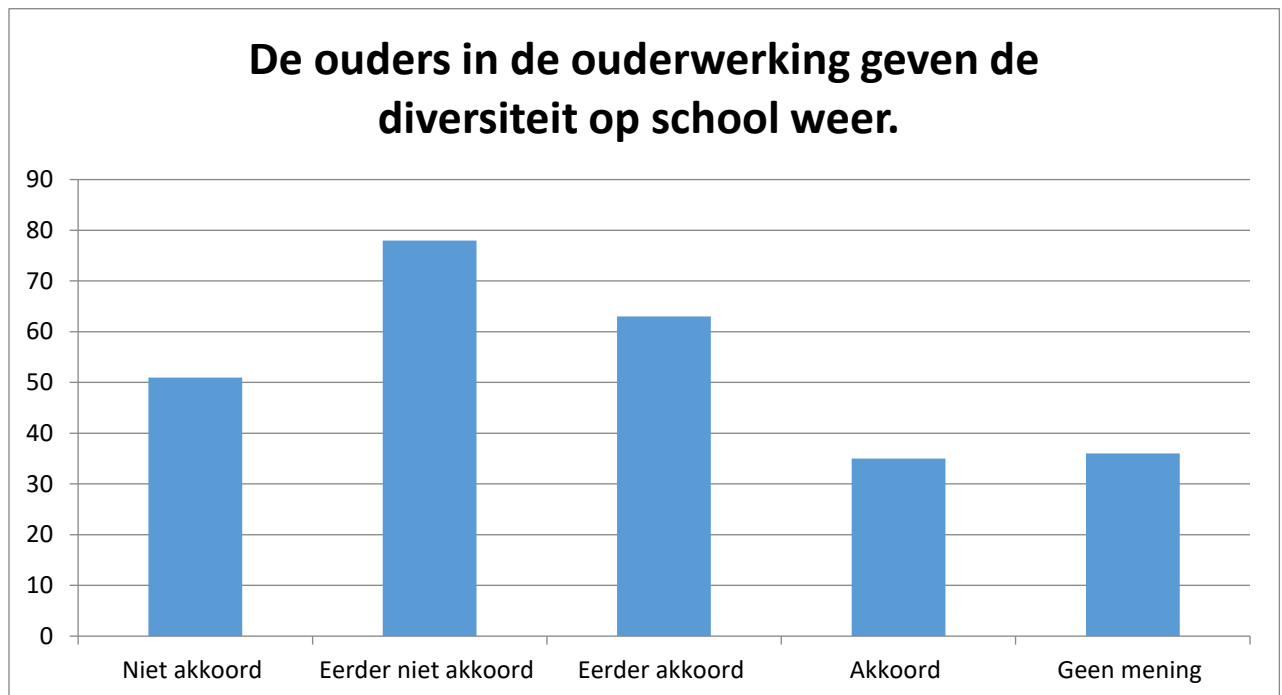
Scholen lijken dan weer schoolpoortcontacten, huisbezoeken en advies geven aan de schoolraad succesvoller te vinden dan ouders. Ouders in armoede of met een andere etnisch-culturele afkomst vinden huisbezoeken (cfr. p.7 huisbezoeken) en schoolpoortcontacten wel erg belangrijk.

'Schoolpoortcontact is het belangrijkste moment. Ik vind het belangrijk om 1 keer per week de juf van de kinderen te zien. Ik breng mijn kind naar school en ik zie die niet, ik vind dat erg. Als elke juf 1 dag per week er zou staan, dat zou beter zijn. Eens vluchtig iets zeggen, vragen.' Sommige deelnemers van de focusgroepen zeggen echter wel dat er nog ruimte is voor verbetering: *'Ze staan bij ons aan school. De persoon die aan de school staat heeft geen kennis van wat wij voelen. Het is moeilijk om tegen de persoon te praten en die kan zich niet inleven in mijn leven. Je ziet wie het beter heeft. En dan heb je een groepje zoals bij ons aan de school: waar het minder gaat. Het zijn allemaal goede meesters en juffen maar je ziet dat ze schrik hebben om het eens te komen vragen aan ons. Hetzelfde met de vriendenkring: je ziet dat die mensen het goed hebben en die staan verder van ons.'*

Diversiteit

Het is een vaak gehoorde bezorgdheid dat initiatieven rond ouderparticipatie op school maar een beperkt publiek van ouders aanspreken. Soms wordt aangehaald dat er bij de organisatie van activiteiten te weinig rekening wordt gehouden met de diversiteit van het ouderpubliek en dat hierdoor sommige groepen ouders niet bereikt worden. Ook worden er wel eens vraagtekens geplaatst bij de samenstelling van de ouderwerking op school qua diversiteit.

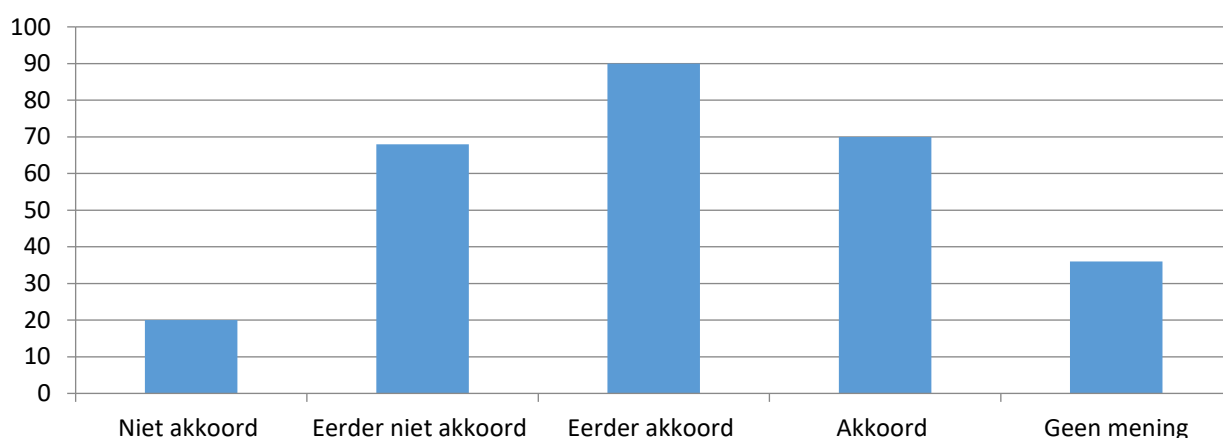
We vinden het binnen GO! ouders ook heel belangrijk dat ouderparticipatie rekening houdt met de diversiteit aan ouders en dat er geen drempels zijn voor ouders om te participeren op school. We vonden het daarom relevant om enkele vragen rond diversiteit op te nemen in de bevraging.

Deze stelling werd (uiteraard) enkel ingevuld door de respondenten die hebben aangegeven dat er een ouderwerking is op hun school. Het merendeel van de respondenten vindt dat de ouderwerking niet echt representatief is voor de ouderpopulatie op school.

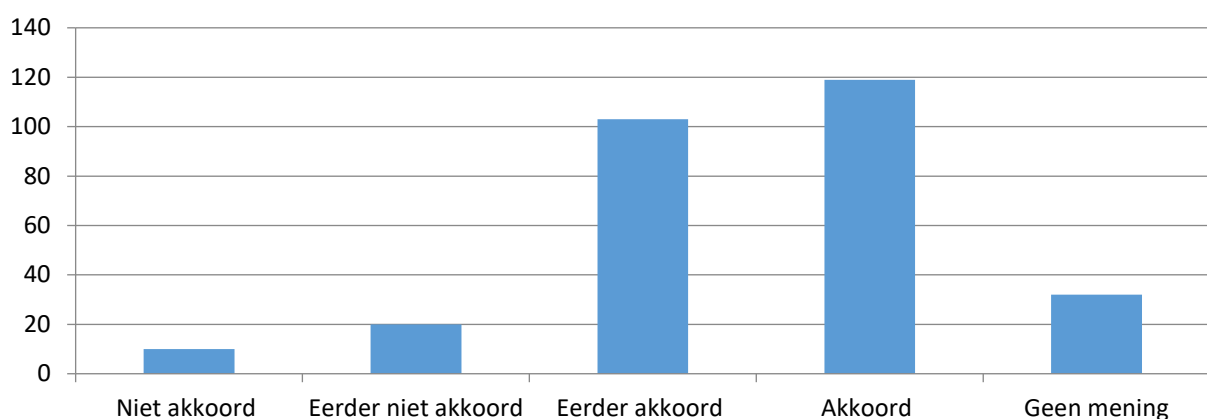
Als we het onderscheid tussen basis en secundair onderwijs maken, lijkt men in het basisonderwijs minder te vinden dat de ouders de diversiteit op school weergeven dan in het secundair onderwijs. Er lijkt geen uitgesproken verschil te zijn tussen de mening van ouders en de mening van schoolpersoneel over deze stelling.

De activiteiten voor ouders trekken een divers publiek aan.

Ongeveer 65% van de respondenten vindt dat de activiteiten voor ouders een divers publiek aantrekken. Er lijkt geen uitgesproken verschil te zijn tussen het basis en het secundair onderwijs, maar wel tussen de mening van ouders en schoolpersoneel. Schoolpersoneel zou vaker vinden dat de activiteiten voor ouders een divers publiek aantrekken dan dat ouders dat vinden. De ouders die ons te woord stonden in de focusgroepen geven aan dat zij merken dat er wel degelijk een betrekkelijk divers publiek aanwezig is op de activiteiten van de school. *'De school heel veel verschillende ouders op het schoolfeest en de kinderdisco. In het groot atheneum komen wel veel verschillende ouders naar het eetfestijn. Maar wel meer mama's dan papa's.'* Men heeft wel meer opmerkingen wanneer het gaat over rekening houden met diverse groepen ouders bij de organisatie van activiteiten. (Zie stelling hieronder)

De school/ouderwerking houdt rekening met een divers publiek bij de organisatie van activiteiten.

De grote meerderheid van de respondenten vindt dat de school/ouderwerking rekening houdt met een divers publiek bij de organisatie van de activiteiten. De mening in basisonderwijs lijkt niet grondig verschillend te zijn van de mening van secundair onderwijs. Schoolpersoneel vindt wel eerder dat er rekening gehouden wordt met een divers publiek bij de organisatie van activiteiten dan dat ouders dat vinden.

Uit de gesprekken met ouders in de focusgroepen blijkt dat er toch nog werkpunten zijn:

De meeste ouders gaven aan dat veel activiteiten op school altijd geld kosten en dat dit een drempel is voor hen:

Als er activiteiten zijn waarvoor je moet betalen, dan mis je ouders in armoede. Tegenwoordig vragen scholen voor alles geld. We dronken iets op het terras. Maar ook voor het springkasteel moet je betalen. Zo wordt het wel duur. Soms is het wel goedkoop, maar als je met een paar kinderen gaat dan wordt het snel duur.

Activiteiten zijn doorgaans erg duur op school, de drank op schoolfeesten kost bijvoorbeeld erg veel, zeker met een groot gezin is dat niet evident. Voor sommige gezinnen is dat een reden om niet te gaan.

Eetfestijnen daar ga ik nooit naartoe. Dat is altijd duur.

Men weet ook niet altijd waar dat geld naar toe gaat:

Wij geven geld, maar waar gaat dat geld naartoe..

Ze geven ook aan dat het tijdstip of de datum waarop er activiteiten worden georganiseerd niet altijd afgestemd zijn op alle groepen ouders op school:

Op de spaghettiavond was ik de enige allochtoon. De school probeert wel haar best te doen om voor iedereen iets te doen. Maar tijdens de Ramadam is het bijvoorbeeld een slechte timing. Dan is het moeilijk om naar school te gaan.

De school houdt geen rekening met het aanbieden van activiteiten op verschillende tijdstippen, die zijn altijd 's avonds.

Ze worden er ook op aangekeken als ze er eens niet bij zijn, wat een omgekeerd effect bewerkstelligd:

Als er een activiteit is op school, dan merkt de juf niet of ik er bij was of ze komen niet bij. Ik had kaartjes besteld om vegetarisch te eten en het eten was op. Dergelijke kleine dingen zorgen dat ik niet terugkom.

De school kijkt naar welke ouders komen opdagen. Ze kijken naar wie er komt naar een feestje en wie gaat drinken? Ze kijken naar hoe ze iets kunnen verdienen.

Succesfactoren ouderparticipatie op school

Geëngageerde ouders die zich telkens vol enthousiasme smijten worden gezien als grootste succesfactor voor ouderparticipatie op school. Hierbij moet wel een kleine kanttekening gemaakt worden. Zowel ouders als leden van het schoolteam geven de inzet van ouders een hoge score, respectievelijk op de eerste en tweede plaats, maar beide groepen geven ook aan dat het vaak dezelfde ouders zijn waarop er beroep kan gedaan worden. Iets dat vaak voor frustraties zorgt. Op een (gedeelde) tweede plaats staat een **open en transparante communicatie** tussen ouders en school. Die communicatie is liefst tweerichtingsverkeer. Een dialoog maakt een **goede samenwerking** tussen school en ouders mogelijk, opnieuw een randvoorwaarde voor succesvolle ouderparticipatie. Een schoolcultuur die gekenmerkt wordt door **laagdrempeligheid**, waardoor de school toegankelijk wordt voor alle ouders, sluit de top 3 af. Ook de impact van een **enthousiast schoolteam** op het succes van ouderparticipatie op school mag niet onderschat worden.

De top van 5 succesfactoren:

- Inzet en enthousiasme ouders (44)
- Communicatie (22)
Goede samenwerking (22)
- Lage drempel (18)
- Inzet en enthousiasme schoolteam (16)

Bekijken we de resultaten van ouders en leden van het schoolteam apart, dan komen we tot lichtjes andere prioriteiten.

Leden van het schoolteam leggen de nadruk op laagdrempeligheid. De school moet in de eerste plaats toegankelijk zijn voor alle ouders zodat iedereen zich welkom kan voelen. Op een tweede plaats staan geëngageerde ouders. Die succesfactor zetten de ouders dan zelf weer op de eerste plaats. Beide vinden dat ook de inspanningen van het schoolteam mee het succes van ouderparticipatie op school bepalen.

Succesfactoren volgens de school	Succesfactoren volgens ouders
<ul style="list-style-type: none">- Laagdrempeligheid- Inzet en enthousiasme ouders- Keuzevrijheid participatie Communicatie Inzet en enthousiasme schoolteam	<ul style="list-style-type: none">- Inzet en enthousiasme ouders- Goede samenwerking- Communicatie- Inzet en enthousiasme schoolteam Respecteren van elkaars rol

De ouders uit de focusgroepen geven ongeveer dezelfde succesfactoren mee, maar de rangschikking is anders. Ze vinden communicatie en een lage drempel het belangrijkste, gevolgd door een goede samenwerking.

'Voor mij is het belangrijk dat ik de juf kan bereiken wanneer dat nodig is en niet altijd op voorhand een afspraak moet maken.'

'De scholen doen hun best om ook migranten in de oudervereniging te krijgen. De directie heeft mij gevraagd om in het oudercomité te gaan. Ze zei ook: als jij andere ouders kent die ook in het oudercomité willen, dan zijn zij ook welkom. Ik ben daar niet meer op school, maar de andere gezinnen zitten daar wel nog. De school heeft dat toch geprobeerd.'

'Een meerwaarde is dat het oudercomité ook contact zoekt met andere ouders, bijvoorbeeld door op het oudercontact een babbeltje te maken met de andere ouders.'

Toch zijn er hier ook werkpunten te vinden voor het schoolteam en ouderwerking:

'Ik voelde mij niet welkom in de ouderraad. Veel rijke Belgische vrouwen. Ik voelde mij daar niet goed. Dat was een slechte eerste ervaring. In de schooljaren in Nederland had ik goede ervaringen. Ik wou mijn ervaringen delen, maar het lukte niet. De Belgen zijn geslotener dan Nederlanders. Nu begrijp ik het beter. Eerst was ik boos. Nu begrijp ik de Belgen beter.'

'Op de verwendag voor mama waren er eigenlijk alleen Nederlandstalige ouders, de brief was ook niet aangepast aan anderstalige ouders en je wist ook op voorhand niet wat je er moest bij voorstellen.'

'Soms zie je op het gezicht van de juffen dat ze iets moeten organiseren maar dat ze daar zelf tegen hun zin staan.'

'Ik zat in het oudercomité maar daar zaten alleen ouders met veel geld en diploma's en ik werd daar gewoon buiten gekeken.'

Knelpunten ouderparticipatie op school

Het meest voorkomende knelpunt dat gerapporteerd wordt is tijdsgebrek bij ouders. Daarnaast worden ook cultuurverschillen en anderstaligheid vaak aangehaald. Ook gebrek aan inzet en enthousiasme worden gezien als belangrijke knelpunten. Het valt op dat het vooral individuele ouderfactoren zijn die worden aangehaald als knelpunten.

Na deze individuele ouderfactoren volgen factoren die te maken hebben met de interactie tussen ouders en school. Het gaat dan bijvoorbeeld over communicatie die als knelpunt gezien wordt, over andere verwachtingspatronen en over geen goede samenwerking tussen ouders en school.

De top 5 van knelpunten:

- tijdsgebrek (24)
- cultuurverschillen (23)
- anderstaligheid (20)

- inzet en enthousiasme ouders (19)
- communicatie (13) en verwachtingspatronen (13)

Als we de antwoorden van het schoolpersoneel en de ouders uit elkaar filteren, zien we enkele kleine verschillen opduiken in de top 5. De top 3 blijft dezelfde, al ziet de volgorde er anders uit: waar de school cultuurverschillen en anderstaligheid als de grootste drempels zien, geven ouders aan dat tijdsgebrek de grootste drempel is. Bij scholen volgt daarna inzet en enthousiasme van de ouders, terwijl ouders in de communicatie met de school een andere belangrijke drempel zien.

School	Ouders
<ul style="list-style-type: none"> - Cultuurverschillen - Anderstaligheid - Tijdsgebrek - Inzet en enthousiasme ouders - Afstand school en kansarmoede 	<ul style="list-style-type: none"> - Tijdsgebrek - Cultuurverschillen - Anderstaligheid - Communicatie - Inzet en enthousiasme ouders

Uit de focusgroepen merken we gelijkaardige knelpunten op. Als eerste stippen ze tijdsgebrek aan (zowel bij ouders als bij het schoolteam), gevolgd door anderstaligheid, cultuurverschillen en verwachtingspatronen. We lijsten hieronder enkele sprekende quote's op uit de focusgroepen:

Tijdsgebrek:

'Als je in overlevingsmodus zit, mis je een aantal andere dingen, ook al ben je geïnteresseerd.'

'In het gewoon onderwijs is er een andere mentaliteit: de juffen hebben hun pakket en moeten dat afwerken, als kinderen niet meekunnen, moeten ze naar het buitengewoon onderwijs.'

Anderstaligheid:

'Ouders die moeilijk kunnen lezen gaan vaak niet naar activiteiten, vooral in het gewoon onderwijs wordt er moeilijke taal gebruikt en de ouders begrijpen dat dan niet.'

Cultuurverschillen:

'Ik ben getrouwd met een Belg. Wij moeten een manier zoeken om alle twee samen te integreren. In India vechten we voor vrouwenrechten, maar tegelijkertijd 'onderdrukken' we de mannen. Belgen zouden wat meer moeten open staan voor andere culturen, maar tegelijkertijd moet er een goede balans zijn en wij moeten ook hun cultuur respecteren.'

Verwachtingspatronen:

'Als er een huizeke moet gebouwd worden, dan mag ik komen. Maar als het iets van organisatie is of als je inspraak wil hebben, dan mag dat niet. Dat blijf je voelen.'

Besluit

Uit de resultaten blijkt dat de klassiekers zoals oudercontacten en infomomenten nog steeds het meest georganiseerd worden en het meest succesvol zijn. In het overgrote deel van de bevroagde scholen is er een ouderwerking actief, al is die niet altijd representatief samengesteld zo blijkt. Om ouderparticipatie te doen slagen is inzet en enthousiasme van ouders en schoolteam nodig, maar ook een goede communicatie, samenwerking en laagdrempeligheid zijn belangrijk.

Tijdens de focusgroepgesprekken kwamen geregeld dezelfde antwoorden terug, maar werden er vaak andere klemtonen gelegd. Zo worden oudercontacten evengoed geapprecieerd, maar werd het belang van een goed persoonlijk contact sterker benadrukt. Huisbezoeken en schoolpoortcontacten werden als waardevolle aanvullingen beschouwd op de meer formele contacten.

Ook met de stelling dat scholen en ouderwerkingen moeite doen om een divers publiek te bereiken ging men akkoord, maar op de activiteit zelf ervaart men dat er nog maar weinig inspanningen worden geleverd om ook echt iedereen te betrekken. Meermaals kwam de meerwaarde van een goed onthaalbeleid of het organiseren van ontmoetingsactiviteiten tussen alle ouders naar voor. Deze bevindingen liggen helemaal in de lijn met eerdere bevroagingen.

De antwoorden van ouders verschilden nauwelijks van deze van het schoolpersoneel. Over het algemeen hechten ze belang aan dezelfde waarden. Dat is heel positief en bevordert een goede samenwerking. Eén van de succesfactoren uit de top 3.

Tussen basisonderwijs en secundair onderwijs waren er enkele verschillen terug te vinden, maar ook hier geen verrassingen. Zo komen de meer klasgebonden activiteiten voor ouders of praktische hulp voor de school vaker voor in het basisonderwijs en zijn ze ook succesvoller. In het secundair onderwijs zullen ouders sneller meedenken dan de handen uit de mouwen steken. Deze verschillen laten zich vooral verklaren door de eigenheid van beide organisatieniveaus.